

Editörden

Çok kıymetli okuyucularımız,

Dergimizin 2021 yılı ilk sayısında bilimsel araştırma ve derleme makaleleri sizlerle paylaşmaktan gurur duymaktayız.

Bu sayıdaki paylaşımlarımız beş araştırma makalesi ve beş derleme makaleden oluşmaktadır. İlk araştırma, Gizem ÖZCAN ve Ayşe ÖZKARAMAN'ın "Tip 2 Diabetes Mellitus Hastalarında Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve Etkileyen Faktörler" başlıklı kesitsel ve tanımlayıcı tipte tasarlanan araştırmasıdır. Araştırma 700 hasta ile yürütülmüştür. Araştırmanın sonucunda Tip 2 DM olan hastalarda bazı sosyodemografik ve tıbbi özelliklerin sağlık okuryazarlığı düzeyini anlamlı ölçüde etkilediği belirlenmiştir. Özellikle iç hastalıkları ve halk sağlığı hemşireliği açısından yol göstericidir.

İkinci araştırma makalesi; Fulya GÖKDEMİR, Tülay YILMAZ, Hüsnüye DİNÇ KAYA ve Sevda KORKUT ÖKSÜZ'ün "Gebelerin Obstetrik Tehlike Belirtileri Hakkındaki Farkındalık Durumları" isimli çalışmasıdır. Kesitsel türdeki çalışma, ikinci basamak bir hastaneye başvuran 350 gebe ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda gebelerin, antenatal bakım alma oranları yeterlidir. Obstetrik tehlike belirtileri konusundaki farkındalıkları istendik düzeyde olmadığından bazı alanlarda eğitime ihtiyaçları vardır. Yapılacak eğitimlerde, gebelerin sosyo-demografik ve obstetrik özelliklerinin göz önünde bulundurulması önem taşımaktadır. Alana katkı sağlayıcı bir çalışmadır.

Üçüncü çalışma; Ayşegül YILMAZ ve Sergül DUYGULU'nun "The Relationship Between Charge Nurses and Clinical Nurses' Perceptions of Patient Safety Culture and Leadership Practices* (Sorumlu Hemşireler ile Klinik Hemşirelerinin Hasta Güvenliği Kültürü Algıları ve Liderlik Uygulamaları Arasındaki İlişki)" başlıklı araştırmasıdır. Tanımlayıcı, ilişki arayıcı ve kesitsel tipteki bu çalışma, Konya ilinde bulunan dört hastanede 70 servis sorumlu hemşiresi ve bu hemşirelerle birlikte çalışan 357 servis hemşiresi ile yürütülmüştür. Servis sorumlu hemşirelerinin hasta güvenliği kültürü algılarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Çalışmada hemşirelerin dönüştürücü liderlik uygulamaları ile hasta güvenliği kültürü arasında olumlu yönde ilişki olduğu gösterilmiştir. Sorumlu hemşirelerinin birimlerinde olumlu bir hasta güvenliği kültürünü oluşturulabilmesi için servis sorumlu hemşirelerinin dönüştürücü liderlik uygulamalarının geliştirilmesi yönünde öneri verilmektedir. Kalite, hasta güvenliği, liderlik konularında hastane ve hemşirelik hizmetleri yöneticileri için veri sağlayıcı niteliktedir.

Dördüncü çalışma; Tuğba MENEKLİ ve Medet KORKMAZ'ın "Dâhiliye Hemşirelerinin Kanıta Dayalı Hemşireliğe Yönelik Tutumları" isimli çalışmasıdır. Tanımlayıcı tipteki bu çalışma, Şanlıurfa bölgesindeki hastanelerin dâhiliye kliniklerinde çalışan 964 hemşire ile gerçekleştirilmiştir. Dâhiliye kliniklerinde çalışan hemşirelerin kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu, yaşı 25 ve altı, eğitim durumu lisans ve üzeri, 1-6 altı yıldır çalışan, sorumlu hemşire görevini yürüten, bilimsel araştırma yapan ve toplantılara katılan hemşirelerin tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazına katkı sağlayıcı bir çalışmadır.

Beşinci araştırma; Hamide ZENGİN, Öznur TİRYAKİ, Sinem YALNIZOĞLU ÇAKA ve Nursan ÇINAR'ın "Gebelerin Natal ve Postnatal Dönemlerdeki Endişe Düzeyleri ile Beden Kitle İndeksleri Arasında İlişki Var mıdır?" başlıklı çalışmasıdır. Gebelik öncesi Beden Kitle İndeksi'nin (BKİ) gebelerin doğum ve doğum sonrası endişe düzeyini etkileme durumunu belirlemek amacıyla yapılan tanımlayıcı ve kesitsel çalışma, bir üniversite hastanesinin kadın hastalıkları ve doğum polikliniğinde 438 gebe ile yürütülmüştür. Anne adaylarında gebelik öncesi BKİ'leri arttıkça, Doğum ve Doğum Sonrası Döneme İlişkin Endişeler Ölçeği alt boyutlarından doğumdan sonra eşinden destek alamama endişesinin azaldığı belirlenirken ölçeğin diğer alt boyutları ile BKİ arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Hemşirelerin danışmanlık rolüne katkı verici niteliktedir.

Altıncı çalışma; Gizem ÇAKIR ve Naime ALTAY'ın "Kronik Hastalığı Olan Çocukların Bakımında Okul Hemşiresinin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı derleme makalesidir. Bu derlemede, kronik hastalığı olan çocukların okuldaki gereksinimlerinin karşılanması ve bakımında okul hemşiresinin görev ve sorumlulukları, bakım, eğitim, sağlık politikaları ve yönetsel yönleri alan yazın doğrultusunda tartışılmıştır. Özellikle bir alan olan okul sağlığı hemşireliği alanında kronik hastalık yönetiminde dikkat edilmesi gerekenlere vurgu yapılmıştır.

Yedinci çalışma; Seda AKUTAY ve Özlem CEYHAN'ın "Proton Pompa İnhibitörlerinin Kırık Oluşumuna Etkisi ve Bakıma Yansıması" isimli derleme makalesidir. Bu derleme, Proton Pompa İnhibitörlerinin kullanımında oluşan risklere dikkat çekilmesi ve bakımın planlanmasında yol gösterici olması amacı ile yazılmıştır. Özellikle kemik kırığı oluşturma riski nedeniyle yaşlı ve kadınlardaki kullanımına dikkat çekilmiştir. Alan yazına ve uygulayıcılara katkı sağlayıcı niteliktedir.

Sekizinci çalışma; Veli DURMUŞ'un "Kişisel Sağlık Verilerinin Korunmasında İdarenin Hukuki Sorumluluğu" başlıklı derleme makalesidir. Bu derleme makalenin amacı, sağlık kurum ve kuruluşlarında kişisel sağlık verilerinin korunması ve mahremiyetin sağlanmasının önemini ortaya koyarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Danıştay kararları ışığında idarenin hukuki sorumluluğunu açıklamaktır. Hukuki sorumluluğun hangi durumlarda ortaya çıkabileceği tartışılmıştır. Ayrıca, idari sağlık faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında kişisel sağlık verilerinin korunmasına yönelik öneriler sunulmuştur.

Dokuzuncu çalışma; Gizem BEYCAN EKİTLİ, Emel ÖZTÜRK TURGUT ve Ayşegül DÖNMEZ'in "LGBTİQ+ Mültecilerde Sağlık Gereksinimleri" isimli derleme makalesidir. Bu derlemede, savaş nedeniyle ülkelerinden ayrılmak zorunda kalmış LGBTİQ+ mültecilerin fiziksel ve psikososyal bir yaklaşımla sağlık bakım gereksinimlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Hemşirelik uygulamalarının ele alındığı ve tartışıldığı makalede, Türkiye'deki Suriyeli LGBTİQ+'lar penceresinden, mülteci LGBTİQ+'ların genel sağlık gereksinimlerine ışık tutulması planlanmış, sağlık ekibinin öncelikli gücü olan hemşirelik disiplini uygulamalarına yönelik öneriler sunulmuştur.

Onuncu ve son çalışma; Aylin TANER ve Özlem DEMİREL BOZKURT'un "Görme Yetersizliği Olan Kadınların Üreme Sağlığı Sorunları ve Çözüm Yolları" başlıklı derlemesidir. Bu derlemenin amacı, bireylerin eğitim/danışmanlık alma

Editörden

şeklini etkileyen görme yetersizliğinin tanımlarına ve nedenlerine dikkat çekerek, kadınların üreme sağlığına yönelik yaşadıkları sorunlar ve çözüm yollarına ilişkin hemşirelerin farkındalığını artırmaktır. Yaşanan sorunların ve ilişkili rollerin tartışıldığı makale alana katkı sağlayıcı niteliktedir.

Ocak sayımızda, araştırma makaleleri ile alan yazına, hemşirelik uygulamalarına ve yönetimine katkı veren tüm yazarlara, hakemlere, bölüm editörlerine ve tüm süreçlerde emek veren dergi yayın kuruluna teşekkürlerimi sunarım.

Mesleğimizin gelişimine katkı verecek emek verilen değerli çalışmalarla bir sonraki sayımızda buluşmayı diliyorum.

Prof. Dr. Şeyda SEREN İNTEPELER

SAĞLIKLA KAL TÜRKİYEM...

Editör